

Vliv eurokrize na ekonomické nerovnováhy v EU a perspektivy evropského sociálního státu

PhDr. Jiří Malý, Ph.D.

ředitel Institutu evropské integrace, NEWTON College, a. s.

Vědeckopopularizační seminář

Krize eurozóny: současný stav a perspektivy

Brno, 22. listopadu 2013

Projekt byl v období 1. 9. 2009 – 31. 8. 2012 spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky, od 1. 9. 2012 je v rámci udržitelnosti plně financován ze zdrojů NEWTON College, a. s.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Evropský sociální stát

Evropský sociální model

- Specifický sociálně-ekonomický model, který se vyvinul po druhé světové válce nejprve v zemích západní a severní Evropy, poté se v různé míře a v různých podobách rozšiřoval i do dalších zemí dnešní EU
- Důraz na vysoký stupeň sociální ochrany, na sociální dialog a sociální kohezi
- Důraz na roli a odpovědnost vlády v sociální oblasti, na účinnou záchrannou sociální síť (včetně zabezpečení osob v důchodovém věku), na existenci rozmanité podoby veřejných služeb (včetně bezplatného zdravotnictví a školství) a na odpovídající příjmy veřejných rozpočtů k zajištění těchto funkcí státu (vyšší míra přerozdělování, respektive zdanění)
- Rozdíly v uplatňování výše uvedených charakteristik mezi zeměmi EU → několik typů evropského sociálního modelu
- Evropský sociální model je přímo včleněn do konstrukce EU, je uskutečňován na nadnárodním základě, jeho jednotlivé prvky a charakteristiky jsou upravovány primárním i sekundárním právem EU

Evropský sociální stát

Evropský sociální model v primárním právu EU

Článek 3 Smlouvy o Evropské unii

Odstavec 1

- Cílem Unie je podporovat mír, své hodnoty a blahobyt svých obyvatel.

Odstavec 3

- Unie vytváří vnitřní trh. Usiluje o udržitelný rozvoj Evropy, založený na vyváženém hospodářském růstu a na cenové stabilitě, vysoce konkurenceschopném sociálně tržním hospodářství směřujícím k plné zaměstnanosti a společenskému pokroku a na vysokém stupni ochrany a zlepšování kvality životního prostředí. Podporuje vědecký a technický pokrok.
- Bojuje proti sociálnímu vyloučení a diskriminaci, podporuje sociální spravedlnost a ochranu, rovnost žen a mužů, mezigenerační solidaritu a ochranu práv dítěte.
- Podporuje hospodářskou, sociální a územní soudržnost a solidaritu mezi členskými státy.
- Respektuje svou bohatou kulturní a jazykovou rozmanitost a dbá na zachování a rozvoj evropského kulturního dědictví.

Odstavec 4

- Unie vytváří hospodářskou a měnovou unii, jejíž měnou je euro.

Evropský sociální stát

Evropský sociální model: proklamace versus realita

- Proklamace uvedené v článku 3 Smlouvy o Evropské unii jsou v současné době v příkrém rozporu s realitou
- Původně dluhová krize v Řecku (začala na přelomu let 2009 a 2010) se postupně rozšířila na další státy eurozóny (Irsko, Portugalsko, Španělsko, Kypr) a změnila svůj charakter – ke krizi dluhové se přidala krize bankovní, ekonomická a sociální a nakonec se proměnila v institucionální krizi eurozóny
- Dnes je poskytována mezinárodní finanční pomoc 5 zemím eurozóny
 - k odvrácení státního bankrotu – Řecko, Irsko, Portugalsko, Kypr
 - na podporu finančního sektoru – Španělsko
- Podíly zemí a institucí na poskytování pomoci
 - hlavní podíl – země eurozóny
 - menší podíl – Mezinárodní měnový fond
 - okrajový podíl – země EU mimo eurozónu
- Vývoj reálného HDP, nezaměstnanosti a veřejného dluhu v postižených zemích eurozóny není projevem vyváženého hospodářského růstu ani vysoce konkurenceschopného sociálně tržního hospodářství směřujícího k plné zaměstnanosti a společenskému pokroku
- Negativní vliv krize i na další státy eurozóny
- Negativní vliv krize i na země mimo eurozónu včetně České republiky

Podporuje EU solidaritu mezi členskými státy?

Forma a podmínky mezinárodní finanční pomoci 5 zemím eurozóny

- Zvýhodněné záchranné úvěry problémovým zemím eurozóny s nižší úrokovou sazbou a delší dobou splatnosti → tyto úvěry však dále zvyšují již tak rozsáhlý a neudržitelný veřejný dluh problémových zemí eurozóny
- Záchranné úvěry problémovým zemím eurozóny poskytovány přímo ostatními státy měnové unie, respektive EU, ale prostřednictvím záchranných mechanismů, za jejichž financování přebírají státy eurozóny, respektive EU záruky
- Možné důsledky pomoci
 - pokud budou krizí postižené země schopny záchranné úvěry splatit, nebude mít tato pomoc na státy, které pomoc poskytují, přímý finanční dopad
 - pokud by problémové země svým závazkům nedostály a záchranné úvěry nesplatily, záruky států, které pomoc poskytly, by se začaly realizovat a tyto státy by utrpěly značné finanční ztráty
- Finanční prostředky z poskytnutých záchranných úvěrů jsou krizí postiženým zemím eurozóny uvolňovány postupně v několika tranších
- Podmínkou uvolnění finančních prostředků je plnění fiskálního konsolidačního programu v postižené zemi
- Fiskální konsolidační program odráží požadavky věřitelů (ostatních států eurozóny, respektive EU, a Mezinárodního měnového fondu) a jeho plnění je také věřiteli kontrolováno a vynucováno

Podporuje EU solidaritu mezi členskými státy?

- *„Peníze z našich daní nejdou na dobro Řecka, ale jeho věřitelů. To je vidět už z toho, že peníze jdou na účet, ke kterému nemá Řecko přístup. Podle mého názoru si ale věřitelé žádnou podporu od nás, daňových poplatníků nezaslouží... Je paradoxní, že Německo začíná být ze všech stran nenáviděno, byť neseme obrovskou platební zátěž, abychom stabilizovali zisky finančního sektoru.“*
- *„Klíč k řešení mají v Řecku. Je iluzorní chtít po suverénním státu, aby se dal reformovat zvenčí proti své vůli... Řecký státní bankrot by byl politicky korektní a méně nebezpečný než nekonečné pokračování v takzvané záchranné politice... Pro Španělsko a Itálii, ale také pro Irsko, Portugalsko, Maltu, Kypr a jiné platí totéž co pro Řecko. Můžete si pomoci jen sami. Neopodstatněná finanční podpora oslabuje motivaci k pomoci sobě samému. Tím se dominovému efektu nezabrání, ale naopak přispěje.“*

Stefan Homburg, profesor veřejných financí na Leibnizově univerzitě
v Hannoveru, Focus-Online, listopad 2012

Podporuje EU solidaritu mezi členskými státy?

- *„Při zavádění eura jsme byli ujišťováni, že finanční pomoci jsou vyloučeny stejně jako státní financování přes Evropskou centrální banku. Oba sliby se pak ukázaly být lží... Odstoupením od eura náklady nevznikají – ty již vznikly, a při odstoupení by se pouze objevily na stole. Politici ale na stole náklady vidět nechtějí, protože se bojí hněvu občanů. Problémy se tak snaží pokud možno co nejdéle držet pod pokličkou a nás balamutit, že Fiskálním paktem se to vyřeší. Je přitom zřejmé, že Fiskální pakt funguje stejně tak málo jako dvacet let starý Pakt stability a růstu, jenž je neustále porušován.“*
- *„Euro Evropu nesjednocuje, ono ji rozděluje. Dříve bývaly hákové kříže v Athénách či v Římě nebo karikatury spolkové kancléřky s hitlerovským knírkem nemyslitelné. A naopak, my Němci jsme Středomoří milovali. Nyní ale roste vzájemná zášť. A to je znepokojující, neboť vnitroeurospké konflikty a války měly již nejednou ekonomické příčiny. Abychom se takovým nebezpečím vyhnuli, měli bychom nyní eurozónu rozpustit. Ocitli bychom se pak tam, kde jsme byli před deseti lety, kdy bylo politické klima v Evropě mnohem příznivější. Rezignací na příliš ambiciózní cíl společné měny bychom tak mohli opět Evropskou unii stabilizovat.“*

Stefan Homburg, profesor veřejných financí na Leibnizově univerzitě
v Hannoveru, Focus-Online, listopad 2012

Podporuje EU blahobyt svých obyvatel?

Záchranné plány pro krizi postižené země eurozóny

Řecko

- první záchranný plán (schválen v květnu 2010) – úvěr 110 mld. eur
- druhý záchranný plán (schválen v únoru 2012) – úvěr 130 mld. eur
- částečný odpis řeckého veřejného dluhu v držení soukromých investorů (schválen v únoru 2012) – snížení řeckého veřejného dluhu o 107 mld. eur
- zpětný odkup řeckých státních dluhopisů od soukromých investorů (schválen v prosinci 2012) – snížení řeckého veřejného dluhu o 20 mld. eur
- v současné době se uvažuje o třetím záchranném plánu, případně o dalším odpisu řeckého veřejného dluhu

Irsko

- záchranný plán (schválen v listopadu 2010) – úvěr 85 mld. eur

Portugalsko

- záchranný plán (schválen v květnu 2011) – úvěr 78 mld. eur

Španělsko

- záchranný plán (schválen v prosinci 2012) – úvěr 41 mld. eur

Kypr

- záchranný plán (schválen v březnu 2013) – úvěr 10 mld. eur

Podporuje EU blahobyt svých obyvatel?

Příklad fiskálního konsolidačního programu

První záchranný plán pro Řecko

- aby byly Řecku postupně uvolňovány finanční prostředky z prvního záchranného úvěru, zavázalo se Řecko plnit následující fiskální konsolidační program:
 - na tři roky zmrazit platy zaměstnanců ve veřejném sektoru
 - zredukovat 13. a 14. platy ve veřejném sektoru
 - zvýšit hranici odchodu do důchodu ze 65 let u mužů a 60 let u žen na 67 let
 - omezit předčasné odchody do důchodu (průměrný věk odchodu do důchodu byl v Řecku na počátku krize 53 let)
 - zredukovat dodatečné bonusy důchodců
 - zvýšit daň z přidané hodnoty z 21 % na 23 %
 - zvýšit spotřební daně z pohonných hmot, alkoholu, tabákových výrobků a luxusního zboží minimálně o 10 %
- předpoklad pro rok 2013 – Řecko se vrátí na finanční trhy, obnoví svou schopnost získávat úvěry za tržních podmínek a čerpání finanční pomoci bude ukončeno → tento předpoklad prvního záchranného plánu se nepodařilo naplnit

Podporuje EU blahobyt svých obyvatel?

- *„První úvěrový balíček od partnerských zemí eurozóny a Mezinárodního měnového fondu je jen kapka na rozpálená kamna, neboť jím Řekové budou moci obhospodařit jen malou část státních dluhů. Když je stát v platební neschopnosti, platí pro něj to samé co pro podniky. Musí dojít k přeúvěrování, pomocí něhož bude moci Řecko spravovat své dluhy... Když teď EU po Řecích uprostřed těžké recese požaduje krátit výdaje a mzdy a zvyšovat daně, hrozí deprese... Z této sestupné spirály vede ven jen znehodnocení měny. Země může přes noc vystoupit z měnové unie, vrátit se ke své vlastní měně a snížit své staré eurodluhy. Pomocí toho se Řecko stane znovu cenově konkurenceschopným a bude si moci opatřit prostředky na správu svých snížených úvěrů.“*

Frankfurter Allgemeine Zeitung, duben 2010

Podporuje EU vyvážený hospodářský růst?

Řecko

- člen eurozóny nejhůře a nejdéle postižený dluhovou krizí
- od roku 2008 setrvale v hospodářské recesi, předpoklad hospodářské recese i v roce 2013
- 2008-2013 – kumulativní pokles řeckého reálného HDP o 23 %
- 2012 – celková míra nezaměstnanosti překročila 24 %, míra nezaměstnanosti ve věkové skupině do 24 let překročila 55 %
- příčiny značně nepříznivých výsledků řecké ekonomiky
 - nízká konkurenceschopnost řecké ekonomiky
 - dluhová krize v Řecku a způsob jejího řešení

Tabulka 1 – Růst reálného HDP a míra nezaměstnanosti v Řecku (v %)

*) prognóza Evropské komise – jaro 2013

	2008	2009	2010	2011	2012	2013*)
Růst reálného HDP	-0,2	-3,1	-4,9	-7,1	-6,4	-4,2
Míra nezaměstnanosti	7,7	9,5	12,6	17,7	24,3	27,0

Podporuje EU vyvážený hospodářský růst?

Krizí postižené země eurozóny – plnění záchranných plánů

- harmonogramy ani předpoklady záchranných plánů pro krizí postižené země eurozóny se většinou nedaří plnit
- hůře oproti předpokladům se obvykle v krizí postižených zemích vyvíjejí
 - fiskální ukazatele (rozpočtový deficit, veřejný dluh)
 - tempo růstu reálného HDP
 - míra nezaměstnanosti

Země eurozóny, které nejsou přímo postiženy krizí

- v některých případech relativně příznivé makroekonomické výsledky (např. Německo, Rakousko, Finsko)

Tabulka 2 – Vývoj salda veřejných rozpočtů Řecka (v % HDP)

	2010	2011	2012
Předpoklad podle prvního záchranného plánu	-8,1	-7,6	-6,5
Skutečnost	-10,7	-9,5	-10,0

Podporuje EU vyvážený hospodářský růst?

Vliv záchranných plánů na ekonomiky krizí postižených zemí eurozóny

- po aktivaci záchranného plánu se postupně zhoršují prognózy vývoje veřejných financí i reálného HDP v krizí postižené zemi
- horší dopady rozpočtových úspor na vývoj reálného HDP v dané zemi oproti předpokladům → nižší rozpočtové příjmy oproti předpokladům → zvýšení rozpočtového schodku a veřejného dluhu nad očekávané úrovně → další rozpočtové úspory ke splnění požadavků záchranného plánu a získání pomoci → ještě hlubší pokles reálného HDP, zpomalení tempa snižování rozpočtového deficitu a další nárůst veřejného dluhu

Tabulka 3 – Růst reálného HDP Řecka (v %), prognózy a skutečnost

	2010	2011	2012	2013
Prognóza EK – podzim 2010	-4,2	-3,0	1,1	:
Prognóza EK – jaro 2011	:	-3,5	1,1	:
Prognóza EK – podzim 2011	:	-5,5	-2,8	0,7
Prognóza EK – jaro 2012	:	:	-4,7	0,0
Prognóza EK – podzim 2012	:	:	-6,0	-4,2
Prognóza EK – jaro 2013	:	:	:	-4,2
Skutečnost	-4,9	-7,1	-6,4	:

Podporuje EU vyvážený hospodářský růst?

Tabulka 4 – Rozpočtové saldo Řecka (v % HDP), prognózy a skutečnost

	2010	2011	2012	2013
Prognóza EK – podzim 2010	-9,6	-7,4	-7,6	:
Prognóza EK – jaro 2011	:	-9,5	-9,3	:
Prognóza EK – podzim 2011	:	-8,9	-7,0	-6,8
Prognóza EK – jaro 2012	:	:	-7,3	-8,4
Prognóza EK – podzim 2012	:	:	-6,8	-5,5
Prognóza EK – jaro 2013	:	:	:	-3,8
Skutečnost	-10,7	-9,5	-10,0	:

Tabulka 5 – Veřejný dluh Řecka (v % HDP), prognózy a skutečnost

	2010	2011	2012	2013
Prognóza EK – podzim 2010	140,2	150,2	156,0	:
Prognóza EK – jaro 2011	:	157,7	166,1	:
Prognóza EK – podzim 2011	:	162,8	198,3	198,5
Prognóza EK – jaro 2012	:	:	160,6	168,0
Prognóza EK – podzim 2012	:	:	176,7	188,4
Prognóza EK – jaro 2013	:	:	:	175,2
Skutečnost	148,3	170,3	156,9	:

Podporuje EU vyvážený hospodářský růst?

Tabulka 6 – Růst reálného HDP Irska (v %), prognózy a skutečnost

	2010	2011	2012	2013
Prognóza EK – podzim 2010	-0,2	0,9	1,9	:
Prognóza EK – jaro 2011	:	0,6	1,9	:
Prognóza EK – podzim 2011	:	1,1	1,1	2,3
Prognóza EK – jaro 2012	:	:	0,5	1,9
Prognóza EK – podzim 2012	:	:	0,4	1,1
Prognóza EK – jaro 2013	:	:	:	1,1
Skutečnost	-0,8	1,4	0,9	:

Tabulka 7 – Rozpočtové saldo Irska (v % HDP), prognózy a skutečnost

	2010	2011	2012	2013
Prognóza EK – podzim 2010	-32,3	-10,3	-9,1	:
Prognóza EK – jaro 2011	:	-10,5	-8,8	:
Prognóza EK – podzim 2011	:	-10,3	-8,6	-7,8
Prognóza EK – jaro 2012	:	:	-8,3	-7,5
Prognóza EK – podzim 2012	:	:	-8,4	-7,5
Prognóza EK – jaro 2013	:	:	:	-7,5
Skutečnost	-30,8	-13,4	-7,6	:

Podporuje EU vyvážený hospodářský růst?

Tabulka 8 – Veřejný dluh Irska (v % HDP), prognózy a skutečnost

	2010	2011	2012	2013
Prognóza EK – podzim 2010	97,4	107,0	114,3	:
Prognóza EK – jaro 2011	:	112,0	117,9	:
Prognóza EK – podzim 2011	:	108,1	117,5	121,1
Prognóza EK – jaro 2012	:	:	116,1	120,2
Prognóza EK – podzim 2012	:	:	117,6	122,5
Prognóza EK – jaro 2013	:	:	:	123,3
Skutečnost	92,1	106,4	117,6	:

Tabulka 9 – Růst reálného HDP Portugalska (v %), prognózy a skutečnost

	2010	2011	2012	2013
Prognóza EK – podzim 2010	1,3	-1,0	0,8	:
Prognóza EK – jaro 2011	:	-2,2	-1,8	:
Prognóza EK – podzim 2011	:	-1,9	-3,0	1,1
Prognóza EK – jaro 2012	:	:	-3,3	0,3
Prognóza EK – podzim 2012	:	:	-3,0	-1,0
Prognóza EK – jaro 2013	:	:	:	-2,3
Skutečnost	1,9	-1,6	-3,2	:

Podporuje EU vyvážený hospodářský růst?

Tabulka 10 – Rozpočtové saldo Portugalska (v % HDP), prognózy a skutečnost

	2010	2011	2012	2013
Prognóza EK – podzim 2010	-7,3	-4,9	-5,1	:
Prognóza EK – jaro 2011	:	-5,9	-4,5	:
Prognóza EK – podzim 2011	:	-5,8	-4,5	-3,2
Prognóza EK – jaro 2012	:	:	-4,7	-3,1
Prognóza EK – podzim 2012	:	:	-5,0	-4,5
Prognóza EK – jaro 2013	:	:	:	-5,5
Skutečnost	-9,8	-4,4	-6,4	:

Tabulka 11 – Veřejný dluh Portugalska (v % HDP), prognózy a skutečnost

	2010	2011	2012	2013
Prognóza EK – podzim 2010	82,8	88,8	92,4	:
Prognóza EK – jaro 2011	:	101,7	107,4	:
Prognóza EK – podzim 2011	:	101,6	111,0	112,1
Prognóza EK – jaro 2012	:	:	113,9	117,1
Prognóza EK – podzim 2012	:	:	119,1	123,5
Prognóza EK – jaro 2013	:	:	:	123,0
Skutečnost	94,0	108,3	123,6	:

Podporuje EU vyvážený hospodářský růst?

Tabulka 12 – Makroekonomický vývoj Španělska, Kypru a Slovinska

*) prognóza Evropské komise – jaro 2013

		2010	2011	2012	2013*)
Španělsko	růst reálného HDP (v %)	-0,2	0,1	-1,6	-1,5
	rozpočtové saldo (v % HDP)	-9,7	-9,4	-10,6	-6,5
	veřejný dluh (v % HDP)	61,5	69,3	84,2	91,3
Kypr	růst reálného HDP (v %)	1,3	0,5	-2,4	-8,7
	rozpočtové saldo (v % HDP)	-5,3	-6,3	-6,3	-6,5
	veřejný dluh (v % HDP)	61,3	71,1	85,8	109,5
Slovinsko	růst reálného HDP (v %)	1,2	0,6	-2,3	-2,0
	rozpočtové saldo (v % HDP)	-5,9	-6,4	-4,0	-5,3
	veřejný dluh (v % HDP)	38,6	46,9	54,1	61,0

Podporuje EU vyvážený hospodářský růst?

Tabulka 13 – Makroekonomický vývoj Německa, Rakouska a Finska

*) prognóza Evropské komise – jaro 2013

		2010	2011	2012	2013*)
Německo	růst reálného HDP (v %)	4,0	3,3	0,7	0,4
	rozpočtové saldo (v % HDP)	-4,1	-0,8	0,2	-0,2
	veřejný dluh (v % HDP)	82,4	80,4	81,9	81,1
Rakousko	růst reálného HDP (v %)	1,8	2,8	0,9	0,6
	rozpočtové saldo (v % HDP)	-4,5	-2,5	-2,5	-2,2
	veřejný dluh (v % HDP)	72,0	72,5	73,4	73,8
Finsko	růst reálného HDP (v %)	3,4	2,7	-0,8	0,3
	rozpočtové saldo (v % HDP)	-2,5	-0,8	-1,9	-1,8
	veřejný dluh (v % HDP)	48,6	49,0	53,0	56,2

Podporuje EU plnou zaměstnanost?

Tabulka 14 – Míra nezaměstnanosti v zemích EU (v %)

*) prognóza Evropské komise – jaro 2013

	2008	2009	2010	2011	2012	2013*)
Rakousko	3,8	4,8	4,4	4,2	4,3	4,7
Nizozemsko	3,1	3,7	4,5	4,4	5,3	6,9
Německo	7,5	7,8	7,1	5,9	5,5	5,4
Česká republika	4,4	6,7	7,3	6,7	7,0	7,5
Finsko	6,4	8,2	8,4	7,8	7,7	8,1
Francie	7,8	9,5	9,7	9,6	10,3	10,6
Itálie	6,7	7,8	8,4	8,4	10,7	11,8
Kypr	3,7	5,4	6,3	7,9	11,9	15,5
Litva	5,3	13,6	18,0	15,3	13,3	11,8
Slovensko	9,6	12,1	14,5	13,7	14,0	14,5
Irsko	6,4	12,0	13,9	14,7	14,7	14,2
Lotyšsko	8,0	18,2	19,8	16,2	15,1	13,7
Portugalsko	8,5	10,6	12,0	12,9	15,9	18,2
Řecko	7,7	9,5	12,6	17,7	24,3	27,0
Španělsko	11,3	18,0	20,1	21,7	25,0	27,0

Podporuje EU hospodářskou soudržnost?

Tabulka 15 – HDP na obyvatele v PPS v zemích EU (v %, EU-28 = 100 %)

	2008	2009	2010	2011	2012
Rakousko	125	126	128	129	131
Nizozemsko	135	132	132	131	129
Německo	116	115	119	121	122
Česká republika	81	83	80	80	79
Finsko	119	115	114	115	115
Francie	107	109	109	109	108
Itálie	105	104	101	100	99
Kypr	100	100	97	95	91
Litva	65	58	61	66	70
Slovensko	73	73	73	73	75
Irsko	131	128	127	129	130
Lotyšsko	59	54	54	59	62
Portugalsko	78	80	81	78	75
Řecko	93	94	87	79	75
Španělsko	104	103	100	99	97

Podporuje EU hospodářskou soudržnost?

- *„Krise eura ohrožuje konkurenceschopnost Evropy a její soudržnost a zlikvidovala motivy, na kterých vznik celé Evropské unie stál. Přitažlivá myšlenka rovných států, které jdou za společným cílem, je pryč či přinejmenším velmi ohrožena, v uskupení převážila rozdílnost mezi zeměmi. A současný stav dostali na starost investoři a věřitelé... Řecko je epicentrem krize. Je pod tlakem zkrocení rozpočtového schodku a deregulace a privatizace ekonomiky, německá kancléřka Angela Merkelová svou návštěvou Řecka signalizovala snahu jej udržet v eurozóně, další a další škrty ale přicházejí do prostředí vnitřního rozkolu v řecké politice, hluboké recese, růstu nezaměstnanosti nad 25 % a masivních pouličních protestů... Řecký úděl rozvinul krizi humanitární, což bychom měli rozpoznat a přijmout. Nedoceňujeme závažnost a hloubku řecké krize... Německo jako ekonomický lídr Evropy musí buď převzít větší díl odpovědnosti, nebo eurozónu opustit.“*

George Soros, investor, listopad 2012

Důsledky krize eurozóny

Krize eurozóny a zvolený způsob jejího řešení

- ničí evropský sociální model jako jeden ze základních prvků konstrukce EU
- prohlubuje makroekonomické rozdíly mezi členskými státy eurozóny, respektive EU
- zapojuje do řešení krize Mezinárodní měnový fond jako spolutvůrce fiskálních konsolidačních programů v postižených zemích eurozóny a jako garanta vynucení plnění těchto fiskálních konsolidačních programů
 - požadavky Mezinárodního měnového fondu v oblasti hospodářské politiky však nejsou kompatibilní s přístupy evropského sociálního modelu
 - to ukazuje na slabost institucí EU a jejich neschopnost řešit krizi vlastními silami
- podporuje další pokles reálného HDP, zvyšování veřejného dluhu a nárůst míry nezaměstnanosti v řadě zemí eurozóny
- ničí životní a profesní perspektivy minimálně jedné generace v řadě zemí eurozóny
- nutí vlády krizí postižených zemí eurozóny, aby byly odpovědny svým věřitelům (ostatním státům eurozóny, respektive EU, a Mezinárodnímu měnovému fondu), nikoli svým občanům → ničí evropskou demokracii

Děkuji za pozornost